

Chiñ lcc an ninh quc gia M gán mác cho Trung Quc là mót "cng quc theo ch ngha xét lci". Trong khi, Giám đc Cc iou tra Liên bang M Christopher Wray đã gci Trung Quc là "mót mci đe dca toàn xã hci".

Tháng 4 vca qua, Kiron Skinner - cqu Giám đc hoich đnh chính sách cca B Ngoi giao M - cho rñg chiñ lcc mci cca M đoi vci Trung Quc đcc xây dñg dca trên nhñn thc rñg cuc xung đót hiñ nay vci Bc Kinh "là mót cuc chiñ vci mót nñn vñn minh khác và mót h t tng khác mà M chca tng gop phci trcc đây". Vci Trung Quc, Skinner gci ý đây là "lñn đoi tiên M s có mót đoi thc cñh tranh quyñn lcc lñn không phci là ngoci da trñg". Nhñg bình luñn cca bà đã đcc nhiou ngoci hiou rñg bà đc ccp đñn cucñ sách "Cuc xung đót giqa các nñn vñn minh" (Clash of Civilations) cca tác gi Samuel Huntington.

Nhìn xét của Skinner đã vấp phải nhiều ý kiến chỉ trích vì sự thiêu hiêu bất sâu sắc, cũng như không chính xác về mặt lịch sử. Các đổi thủ về ý thức hệ hoặc "không phải người da trắng" trước đây được những người chỉ trích nêu tên bao gồm Quốc gia xã và Quốc gia Nhật Bản. Tuy nhiên, có một ví dụ gần đây hơn về sự cạnh tranh quy định đang gia tăng liên quan đến những phát biểu công khai chính thức nhằm dán nhãn cho "phe đổi lập" về cơ bản là khác biệt và vì sự khác biệt đó đòi hỏi Mỹ phải có cách tiếp cận đổi đổi hơn: cái được gọi là "vấn đề Nhật Bản" trong thập kỷ 80 và 90 của thế kỷ trước. Nó mang những điểm tương đồng với bất kỳ sự cạnh tranh hiện nay trong những phát biểu của Mỹ về Trung Quốc và sự chấp nhận (mọi phát hiện) rằng Trung Quốc sẽ không trở nên giống Mỹ hơn.

Sau Chiến tranh Thế giới II, việc Nhật Bản nhanh chóng chuyển từ kẻ thù sang đồng minh thân thiết của Mỹ và sau đó trở thành cường quốc kinh tế đã trở thành một câu chuyện nổi tiếng. Nhật Bản đã nhanh chóng được công nhận là một trong những nền kinh tế phát triển Tây phát triển thu nhập cao của Hợp tác Phát triển Kinh tế (OECD) và là một phần của trật tự thế giới dân chủ từ do do Mỹ dẫn đầu.

Điều này đã thay đổi khi mối quan hệ kinh tế Mỹ-Nhật trở thành nguồn gốc của sự cạnh tranh. Từ năm 1982, Nhật Bản đã trở thành đối tác thương mại thâm nhập lớn nhất của Mỹ và năm 1985 là chủ nợ lớn nhất của nước này. Tình trạng thâm nhập thương mại ngày càng tăng và khoản nợ của Mỹ đã gây ra một cuộc tranh luận về khả năng Nhật Bản vượt Mỹ về mặt kinh tế.

Tại Washington đã xuất hiện những lợi ích thích cho rằng Nhật Bản khác với phương Tây - khi chấp hành những khi các nguyên tắc thương mại tự do và chấp nhận thị trường tự do - so với trước đây. Các nhãn mác mới như "quốc gia phát triển" và "chấp nhận thị trường đổi đổi" đã được tạo ra để định nghĩa lợi ích Nhật Bản liên quan đến lý thuyết kinh tế hiện tại.

Sự khác biệt của Nhật Bản được gọi thích thêm thông qua những mô hình hoàn toàn tương phản về văn hóa và xã hội. Ví dụ năm 1991, Samuel Huntington khi so sánh Nhật Bản với Mỹ đã viết rằng "một bên nhìn mạnh vào tính tập thể, sự đồng thuận, chính quy, hệ thống cấp bậc, kỷ luật; bên kia chú trọng chấp nhận cá nhân, sự cạnh tranh, bất đồng ý kiến, chấp nhận bình quân, tính tự lập không bị kiểm soát... Một bên xác định con đường lâu dài và và tiết kiệm và đầu tư; bên kia tập trung vào mục tiêu ngắn hạn và chi tiêu và tiêu dùng". Khi sự ép của Mỹ - được thực hiện

thông qua các biện pháp thu thuế quan, đàm phán, các sáng kiến và khuôn khổ khác nhau - thật bất ngờ trong việc làm giảm thâm hụt thương mại, cam kết của Nhật Bản và trật tự do nói chung và liên minh M- Nhật nói riêng đã bị nghi ngờ. Một Nhật Bản đang trỗi dậy không chỉ được coi là mối đe dọa đối với sự thịnh vượng kinh tế của M, mà còn được cho là đang thúc đẩy một "Pax Nipponica" - một trật tự thương mại theo thuyết trung thương mại.

Nền kinh tế Nhật Bản trở nên "khác biệt, khép kín và đe dọa". Những ám chỉ về việc Nhật Bản "không công bằng", "gian lận" và "chiến tranh kinh tế" đã trở nên phổ biến; một cuộc thám dò do tờ New York Times (M) thực hiện hồi cuối thập kỷ 80 và đầu thập kỷ 90 của thế kỷ trước cho thấy công chúng M coi nền kinh tế Nhật Bản là một mối đe dọa lớn hơn so với quân đội Liên Xô. Nhật Bản đã thay thế Liên Xô trở thành "kẻ ngoài đời". Những nghi ngờ theo chủ nghĩa xét lại có ảnh hưởng trong chính quyền đầu tiên của Bill Clinton đã lập luận rằng Nhật Bản "khác biệt và bất công" và việc đối phó với Nhật Bản đòi hỏi một cách tiếp cận đối đầu hơn so với phương pháp của chủ nghĩa tự bản dân chủ do thông thương.

Trong thực tế, chiến lược "đánh hàng hóa tốt" này đã được chứng minh là không thành công. Nó đã bị lãng phí chôn vùi khi nền kinh tế và thâm hụt thương mại của Nhật Bản suy giảm đáng kể trong nửa cuối thập kỷ 90 của thế kỷ XX (và khi thâm hụt của M giảm và sự chú ý bắt đầu chuyển sang một Trung Quốc đang trỗi dậy). Toàn bộ những sự kiện quan trọng đánh dấu cuộc đọ sức gay gắt nhất giữa M và Nhật Bản thời hậu chiến, với khả năng phá hoại cả sự khái niệm và mối quan hệ giữa hai quốc gia. Mặc dù những thông tin lan truyền lớn hơn ảnh hưởng đến mối quan hệ an ninh đã được ngăn chặn, "cuộc chiến tranh giành quyền bá chủ" giữa M và Nhật Bản đã được coi là một khả năng.

Trong quan hệ M-Trung ngày nay, cả hai lĩnh vực kinh tế và an ninh đều là những lĩnh vực có nhiều bất đồng, khi xu hướng chung hiện nay trong các cơ quan chính phủ M là vay tiền của Trung Quốc để tài trợ cho những khoản thâm chí còn có vốn đầu tư. Chiến lược an ninh quốc gia M gán mác cho Trung Quốc là một "cường quốc theo chủ nghĩa xét lại". Giám đốc Cục Điều tra Liên bang M Christopher Wray đã gọi Trung Quốc là "một mối đe dọa toàn xã hội". Ủy ban về Mối đe dọa hiện nay - một nhóm vốn đang hành lang của phe cánh hữu - đã được tiếp thêm sức mạnh để báo về các giá trị phương Tây trước sức mạnh ngày càng tăng của Trung Quốc.

Năm 2019, Trung Quốc không chỉ tham gia một liên minh quân sự khác so với Nhật

Bạn đã làm trộm cắp đây, mà Mỹ và Trung Quốc cũng thiêu sủ liên kết và các mối quan hệ an ninh có thể đem báo rộng sủ nghi ngờ xuất phát từ những tranh chấp thặng mối Mỹ-Nhật trong quá khứ có thể được xử lý. Với cuộc chiến thặng mối hiện nay, Chính quyền của Tổng thống Mỹ Donald Trump cũng đang làm suy yếu hơn nữa sủ phụ thuộc lẫn nhau về kinh tế có khả năng kiểm chế xung đột. Còn cứ vào hậu quả tiềm tàng của việc biến Trung Quốc thành một "kẻ ngoại đạo" mới, điều quan trọng cần nhớ là "mối đe dọa kinh tế" mà Nhật Bản đặt ra đã trở thành một cuộc tranh luận tại Mỹ về sủ xung đột văn hóa đòi hỏi phải áp dụng một cách tiếp cận duy nhất: đó là đối đầu./.

Tác giả Nicola Nymalm là Nghiên cứu Viên tại Trung tâm An ninh và Chính trị Châu Á và Toàn cầu, Viện nghiên cứu các vấn đề quốc tế Thụy Sĩ. Bài viết đăng trên “[East Asia Forum](#)”.

Nhật Linh (gt)